

Esbjerg Havn
Hulvejen 1
6700 Esbjerg

CVR-nr. 27054692

Erhverv
Ref. sobjb
J.nr. 2023 - 6414
Den 01. juli 2024

Tilladelse til nyttiggørelse af uddybningsmateriale fra Esbjerg Havn Etape 5

Miljøstyrelsen meddeler hermed Esbjerg Havn tilladelse til nyttiggørelse af 500.000 m³ uddybningsmateriale fra et område på sydsiden af sejlrenden, samt 2 områder på sydsiden af Østhavnen. Området har et samlet areal på 170.000 m². Sedimentet skal nyttiggøres til opfyldning i forbindelse med Etape 5 af udvidelsen af Esbjerg Havn. Tilladelsen gives efter Råstoflovens §20b, stk. 1.¹

Figur 1: Oversigt over optagningsområderne

¹ Lovbekendtgørelse nr. 124 af 1. februar 2017 af lov om råstoffer.

Tilladelsens indhold

Denne nyttiggørelsestilladelse omfatter alene tilladelse til at materialet kan anvendes til nyttiggørelsesformål efter råstoflovens § 20b, stk. 1, og at anvendelse af materialet til opfyld på lavtliggende arealer i forbindelse med etape 5 af havneudvidelsen i Esbjerg Havn derfor kan ske uden betaling af råstofvederlag.

Nyttiggørelsestilladelsen fritager ikke ansøger fra at sikre sig, at alle øvrige tilladelser til optagning og anvendelse på den konkrete lokalitet er indhentet.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen om nyttiggørelsestilladelsen er der foretaget en vurdering af hvorvidt materialet er egnet til nyttiggørelsesformål, hvilket indebærer at materialet er vurderet ift. aktionsniveauerne i klapvejledningen². Øvrige miljøforhold vedr. optagningen og anbringelsen af materialet er ikke behandlet, da disse forhold vurderes og reguleres i særskilte tilladelser til havneudvidelsen.

Tilladelsen offentliggøres på Miljøstyrelsens hjemmeside den 01. juli 2024
Klageperioden er 4 uger fra offentliggørelsen og udløber således den 29. juli 2024.

Tilladelsen gælder fra den 30. juli 2024 og udløber den 30. juli 2029.

På vegne af Miljøstyrelsen
Sofie Bjørnholt Binzer

² By- og Landskabsstyrelsen vejledning nr. 9702 af 20. oktober 2008 om dumpning af optaget havbundsmateriale – klapning.

Indholdsfortegnelse

Tilladelse til nyttiggørelse af uddybningsmateriale fra Esbjerg Havn

Etape 5	1
1 Vilkår for nyttiggørelsestilladelse	4
1.1 Vilkår	4
1.2 Vilkår for tilsyn og kontrol	4
2 Oplysninger i sagen	4
2.1 Sagens baggrund	4
2.2 Udtalelser fra høringsparter	5
3 Miljøstyrelsens vurdering	6
3.1 Vurdering i forhold til hierarkiet i klapbekendtgørelsen	6
3.2 Vurdering af sedimentets sammensætning og forureningsgrad ift. vejledende aktionsniveauer	7
3.3 Konklusion	8
4 Andre oplysninger	8
5 Følgende har modtaget kopi af tilladelsen	9
6 Offentliggørelse og Klagevejledning	9
BILAG 1 Oprensningsområdets placering	11

1 Vilkår for nyttiggørelsestilladelse

1.1 Vilkår

- A. Tilladelsen gælder i tidsrummet den 30. juli 2024 til den 30. juli 2029.
- B. Der må højest nyttiggøres en samlet mængde på 500.000 m³ fastmål, svarende til 691.483 tons tørstof i tilladelsens samlede løbetid. Nyttiggørelsesmaterialet må kun stamme fra den del af havnebassinet, der er indrammet med rødt på det luftfoto, der fremgår af bilag 1.
- C. Sedimentet skal nyttiggøres til opfyld på lavtliggende arealer i Esbjerg Havn.

1.2 Vilkår for tilsyn og kontrol

- D. Tilladelseshaver skal underrette Miljøstyrelsen forud for opgravningens påbegyndelse. Underretningen skal sendes i mail til klap@mst.dk, senest 8 dage før arbejdet påbegyndes, og skal indeholde oplysninger om fartøjets navn og MMSI nummer. Hvis der sker ændringer i forhold til det indberettede, skal Miljøstyrelsen straks underrettes herom. Afbrydes opgravningen i mere end tre måneder, skal der indgives ny underretning. Når arbejdet er afsluttet, skal der igen sendes en mail til klap@mst.dk, som indeholder tidspunktet for afslutning af opgravningen.
- E. De fartøjer, der udfører opgravningen, skal være udstyret med elektronisk positioneringsudstyr, hvor positionen løbende registreres. Skibets position skal være tilgængelig via det nationale overvågningssystem for skibsfart: AIS klasse A. AIS-udstyret skal til enhver tid være tændt, så længe opgravningen udføres. Såfremt der sker nedbrud af AIS-udstyret skal opgravningen standses og Miljøstyrelsen underrettes.
- F. Kopi af tilladelsen skal forefindes på oprensningsskibet. Tilladelseshaver skal sørge for, at den entreprenør, som udfører arbejdet, er gjort bekendt med tilladelsens vilkår.
- G. Havnen skal én gang årligt i tilladelsens gyldighedsperiode, og senest 1. februar, indberette de optagne og nyttiggjorte mængder sediment til klap@mst.dk for det foregående kalenderår. Hvis der ikke har været foretaget nyttiggørelse det pågældende år, skal dette også indberettes.

2 Oplysninger i sagen

2.1 Sagens baggrund

NIRAS A/S har på vegne af Esbjerg Havn søgt om tilladelse til over en 5-årig periode at nyttiggøre 500.000 m³ havbundsmaterialer, som stammer fra

opgravningen af sediment i forbindelse med etape 5 af havneudvidelsen i Esbjerg Havn. Esbjerg Havn skal udvides med 575.000 m² for at gøre plads til den voksende vindmølleindustri. I forbindelse med havneudvidelsen bliver det nødvendigt at uddybe havbunden, for at skabe bedre adgang for skibene, der skal til og fra det nye havneafsnit. Materialet skal opgraves i de 3 forskellige områder som kan ses i bilag 1. Havnen har oplyst, at det forventes at store dele af sandfraktionen vil kunne anvendes til nyttiggørelse. Leret derimod, vil ikke kunne anvendes og Esbjerg Havn har heller ikke kendskab til andre projekter i nærheden, hvor lerfraktionen vil kunne anvendes.

Esbjerg Havn har foruden denne tilladelse, søgt tilladelse til klapning af uddybningsmaterialerne. Denne tilladelse bliver sideløbende behandlet af Miljøstyrelsen.

Trafikstyrelsen er myndighed for uddybningen. I forbindelse med behandlingen af uddybnings sagen foretages vurderinger af miljøforholdene ved gravearbejdet, herunder evt. vurdering efter habitatbekendtgørelsens regler, og en uddybnings tilladelse vil evt. indeholde nærmere vilkår om opgravningsaktiviteterne. Derfor indeholder Miljøstyrelsens nyttiggørelsestilladelse ikke en vurdering af miljøforholdene ved opgravningen.

Esbjerg kommune er myndighed for aktiviteterne på land og dermed for nyttiggørelsesprojektet. Miljøstyrelsens nyttiggørelsestilladelse erstatter ikke tilladelse efter anden lovgivning til dette projekt, og tager ikke i øvrigt ikke stilling til miljøforhold ved anvendelse materialet i projektet og evt. vilkår for anvendelsen.

Nyttiggørelsestilladelsen indeholder derfor alene:

- en vurdering ift. overholdelse af hierarkiet i klapbekendtgørelsen § 3.³
- en vurdering af materialet forureningsgrad ift. klapvejledningens aktions niveauer, og dermed en konklusion på om materialet generelt kan anses for nyttiggørelsesegnet.
- tilladelse til at materialet kan anvendes til nyttiggørelse efter Råstoflovens § 20b, stk. 1.

Esbjerg Havn har en tilladelse til etablering af Esbjerg Havn etape 5 og tilladelse jf. Vadehavsbekendtgørelsen til havneudvidelsen udstedt af Trafikstyrelsen 24. september 2021, Sagsnr.: 2021-000268. Der er i 2020 udarbejdet en Miljøkonsekvensrapport til Esbjerg Havn etape 5 forfattet af NIRAS for Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og Esbjerg Kommune som findes på trafikstyrelsens hjemmeside⁴.

2.2 Udtalelser fra høringsparter

Ansøgningen blev sendt i høring hos de relevante myndigheder fra den 01-02-23 til den 01-03-23.

Fiskeristyrelsen

³ Bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020

⁴ [Udvidelse af Esbjerg Havn \(trafikstyrelsen.dk\)](https://www.trafikstyrelsen.dk/udvidelse-af-esbjerg-havn)

Fiskeristyrelsens, har ingen bemærkninger til ansøgningen.

Søfartsstyrelsen

Søfartsstyrelsen har følgende bemærkninger:

- Uddybningsområdet ligger i en kabelfelt og ansøger bør sikre sig at der ikke ligger undersøiske kabler i oprensningsområdet, selvom kabelbekendtgørelsen ikke finder anvendelse på havnens område.

BEK nr. 1351 af 29/11/2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande, skal følges ifm. arbejdet.

Information om arbejdet, herunder placering, varighed, beskaffenhed og anden relevant information skal indmeldes til Efterretninger for Søfarende (efs@dma.dk), med henblik på rettidig advisering af skibsfarten. Dette skal sendes senest 6 uger før arbejdet påbegyndes. Efterretninger for Søfarende skal ligeledes informeres når arbejdet afsluttes.

Vurderingsskema for vurdering af sejladsikkerheden ved arbejder til søs skal anvendes i relevant omfang.

Information, bekendtgørelse og vurderingsskema kan findes på søfartsstyrelsens hjemmeside. <https://www.sofartsstyrelsen.dk/sikkerhed-til-soes/sejladssikkerhed/entreprenoeropgaver-til-soes>

Slots- og Kulturstyrelsen herunder museet med det marinarkæologiske ansvar

De Kulturhistoriske Museer i Holstebro:

I forbindelse med uddybningen i Grådyb er der tidligere stillet vilkår om mulighed for at besigtige dele af det oprensede materiale. Ud over dette er der ingen indvendinger til nyttiggørelsen. Museet har en aftale med Havnen om, at de henvender sig og informere om, hvornår der udpumpes materiale fra de udpegede områder. Da der således ikke er registreret beskyttet kulturarv i området, hvor klapningen skal foregå, har De Kulturhistoriske Museer i Holstebro, Strandingsmuseum St. George (STM) ingen indsigelser mod det planlagte arbejde. Skulle der under arbejdet alligevel påtræffes spor af fortidsminder eller vrage skal dette straks anmeldes til Strandingsmuseet i henhold til museumslovens §29 h, som siger: Findes der under et anlægsarbejde eller en aktivitet på havbunden spor af fortidsminder eller vrage, skal fundet anmeldes til kulturministeren efter reglerne i § 28 og arbejdet skal standses.

Kommunens bemærkninger

Fanø Kommune: Fanø Kommune takker for mulighed for at afgive høringsvar på Esbjerg Havns ansøgning om tilladelse til nyttiggørelse af havbundsmateriale fra Esbjerg Havn. Fanø Kommuner bifalder nyttiggørelsen.

3 Miljøstyrelsens vurdering

3.1 Vurdering i forhold til hierarkiet i klapbekendtgørelsen

Sagen har været oversendt til Kystdirektoratet for en vurdering af om sedimentet var egnet til kystnær genplacering i form af bypass eller nyttiggørelse på havet.

Da der er tale om uddybningsmaterialer, vurderer Kystdirektoratet, at det ikke er relevant at forholde sig til bypass. Den fremtidige vedligeholdelse af sejldybderne i

uddybningssområderne varetages af tilladelse til bypass med j.nr. 16/05094-12 og tillægstilladelse 16/05094-18.

På dette grundlag vurderer Miljøstyrelsen, at hierarkiet i § 3 i klapbekendtgørelsen er overholdt ved behandling af sagen som en tilladelse til nyttiggørelse.

3.2 Vurdering af sedimentets sammensætning og forureningsgrad ift. vejledende aktionsniveauer

I Miljøkonsekvensrapport for Esbjerg Havn Etape 5 beskriver NIRAS, i delrapport 1, at jordbundsforholdene i anlægsområdet vurderes at være en blanding af postglacialt smeltevandsler og -sand samt moræner og ældre glimmerler.

Der er foretaget geotekniske undersøgelser i 1993 og 2011 af materialet, som viste at det øverste lag af havbunden består af sand, med en middeldkornstørrelse på 0,2 mm. Under sandlaget findes et lag af ler, hvis tykkelse varierer^{5 6}.

Ved hjælp af interpolation mellem boreprofilerne har NIRAS beregnet, at den samlede mængde af ler udgør 512.000 m³ og mængden af sand udgør 388.000 m³. Tallene er med vilje øget med 20 % for, at tage højde for usikkerheder og de udgør således et worst-case scenarie, som er anvendt under modelleringen af sedimentspredningen til klapanøgningen, som behandles sideløbende med nærværende nyttiggørelsestilladelse⁷.

Miljøstyrelsen vurderer i det følgende egnetheden af materialerne til nyttiggørelsesformålet, hvilket indebærer at materialet bliver vurderet ift. aktionsniveauerne i klapvejledningen⁸. I denne sag har Miljøstyrelsen ikke bedt om nye analyser fra optagningsområdet, da materialet antages at være rent. Følgende betragtninger og tidligere analyser ligger til grund for denne vurdering.

Der forekommer omfattende omlejring af havbundsmateriale i vadehavet, der medfører hyppig oprensning af sejlrender og havneanlæg i området. Denne store udskiftning af sediment forhindrer ophobning af miljøfarlige stoffer. En eventuel forurening af området forventes at stamme fra Esbjergs havneanlæg. Analyser af miljøfarlige forbindelser i Esbjerg havns havneanlæg samt vadehavsområdet ud for Esbjerg Havn, er løbende er foretaget af Kystdirektoratet. Seneste kildesporingsrapport fra 2023⁹ indeholder analyser fra vadehavet hvor uddybningsområdet befinder sig. Koncentrationerne af TBT er faldende i perioden 2012-2022 og har i hele perioden ligget under klapvejledningens nedre aktionsniveau. I vadehavsområdet ud for Esbjerg samt i trafikhavnen, som er det havneafsnit som befinder sig nærmest uddybningsområdet og som indgår i kildeopsporingsrapporten, findes koncentrationer af klapprolevante stoffer (Arsen,

⁵ [MKR Esbjerg.pdf \(trafikstyrelsen.dk\)](#)

⁶ VVM fra 1993: Miljømæssig vurdering af uddybning af Grådyb, delrapport nr. 8 - Sedimenttyper. Jesper Bartholdy, Geografisk Institut

⁷ Flemming B. Pedersen & NIRAS, 2012; Sedimentspredning Ved Klapning, Esbjerg Havn. Etape 5, Bilag 4, 2020

⁸ By- og Landskabsstyrelsen vejledning nr. 9702 af 20. oktober 2008 om dumpning af optaget havbundsmateriale – klapning.

⁹ NIRAS 2023; Kildeopsporings rapport 2023, Ren Havn 2025 Esbjerg havn, Kystdirektoratet

bly, cadmium krom, kobber kviksølv, nikkel og zink, TBT og summen af 9 PAH'er) under eller omkring klapvejledningens nedre aktionsniveau¹⁰.

Esbjerg Østhavn er det havneområde som er placeret tættest på uddybningsområderne, som denne tilladelse omhandler. Dette område er tidligere blevet analyseret for miljøfarlige stoffer i 2008. Her er 11 sedimentprøver af uddybningsmaterialer udtaget til miljøanalyse i forbindelse med et uddybningsprojekt i Esbjerg Østhavn. Disse prøver var ikke forureningsbelastet og i efterfølgende uddybningstilladelser er uddybningsmaterialet vurderet rent¹¹.

Der findes koncentrationer af kobber og TBT over øvre aktionsniveau i sediment fra havneafsnit 3-4 km fra uddybningsområdet (2. bassin og 6. bassin)¹². Grundet afstanden fra disse bassiner til uddybningsområderne, at bassinerne er afgrænset af kajanlæg samt at der er målt koncentrationer under eller omkring nedre aktionsniveau i vadehavet, uden for disse anlæg, vurderer miljøstyrelsen, at denne forurening ikke påvirker sedimentet i uddybningsområderne.

Uddybningen foretages i intakte geologiske lag, der antages at være jomfruelige og upåvirkede af menneskelig aktivitet. Der forventes derfor ikke at være et indhold af miljøfremmede stoffer i uddybningslagene.

På denne samlede baggrund er der ikke stillet krav om analyse af miljøfremmede stoffer i nærværende nyttiggørelsestilladelse til optagningsmaterialet fra etape 5.

Det fremgår af Esbjerg Havns ansøgning, at materialerne kan nyttiggøres til opfyldning ved udbygningen af Esbjerg Østhavn, Etape 5. Miljøstyrelsen vurderer, at oprensningens materialers forureningsgrad er tilstrækkelig lav, til at materialet kan nyttiggøres på land. Da materialet primært består af ler og sandfraktioner og da dele af dette materiale, efter ansøgers udsagn, kan nyttiggøres, er Miljøstyrelsens samlede vurdering, at materialerne kan nyttiggøres på de ansøgte lokaliteter.

3.3 Konklusion

På baggrund af ovenstående er det Miljøstyrelsens samlede vurdering, at en tilladelse til at nyttiggøre oprensings- og uddybningsmaterialer fra det indtegnede område ud for Esbjerg Havn, på de angivne vilkår, vil være acceptabel i henhold til den gældende lovgivning og vejledning herom.

4 Andre oplysninger

Det kan oplyses, at oprensning- og uddybningsmaterialer, der nyttiggøres som råstoffer, er fritaget for den almindelige råstofafgift, jf. § 6, nr. 2 i bekendtgørelse af lov om afgift på affald og råstoffer¹³ (affalds- og råstofafgiftsloven).

¹⁰ NIRAS 2023; Kildeopsporings rapport 2023 bilag 4, Ren Havn 2025 Esbjerg havn, Kystdirektoratet

¹¹ Natura 2000 konsekvensvurdering af klapning i Vesterhavet. Esbjerg Havn. Udarbejdet af Niras, 2011, Klapstilladelse til Esbjerg Østhavn (j.nr. MST-802-00078) og nyttiggørelsestilladelse til Grådyb (J.nr. MST-866-00020).

¹² NIRAS 2023; Kildeopsporings rapport 2023, Ren Havn 2025 Esbjerg havn, Kystdirektoratet

¹³ Lovbekendtgørelse nr. 14 af 10. januar 2023 - Affalds- og råstofafgiftsloven

Endvidere oplyses, at der ikke skal betales råstofvederlag for oprensings- og uddybningsmaterialer, der nyttiggøres i medfør af en tilladelse efter råstoflovens § 20 b, jf. råstoflovens § 22a, stk. 4, litra 4.

5 Følgende har modtaget kopi af tilladelsen

Esbjerg Kommune **raadhuset@esbjergkommune.dk**
Transportministeriet **trm@trm.dk**
Trafikstyrelsen **info@trafikstyrelsen.dk**
Kystdirektoratet **kdi@kyst.dk**
Søfartsstyrelsen **sifa@dma.dk**
Fiskeristyrelsen **mail@fiskeristyrelsen.dk**
Slots- og Kulturstyrelsen, Center for Kulturarv **cfk@slks.dk** og
Moesgaard museum **ark@moesgaardmuseum.dk**
Danmarks Fiskeriforening **mail@dkfisk.dk**
Danske Råstoffer **lmv@di.dk**
Danmarks Rederiforening **info@shipowners.dk**
Dansk industri **di@di.dk**

6 Offentliggørelse og Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af

- Adressaten for afgørelsen,
- Offentlige myndigheder,
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser,
- Dansk Industri,
- Danmarks Rederiforening,
- Danske Råstoffer,
- Danmarks Fiskeriforening og
- Enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen

Klage skal ske via Klageportalen for Nævnene i Nævnenes Hus, via følgende hjemmeside <https://naevneneshus.dk>. Klagen sendes gennem Klageportalen til Miljøstyrelsen, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når man klager, skal der betales et gebyr. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Såfremt der er indgivet klage, må tilladelsen først udnyttes, når klagenævnet har truffet afgørelse i sagen, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

BILAG 1 Oprensningsområdets placering

Det tilladte oprensningsområde er indrammet med rødt på nedenstående figur 1.

Figur 1: Optagningsområdet i Grådybet, Vadehavet ud for Esbjerg Havn. De tilladte oprensningsområder er indrammet med rødt.